

1419-о заседание, 30 ноември - 2 декември 2021 г. (формат „Права на човека“)

Н46-10 Група "Великова" срещу България (жалба № 41488/98)

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

Относителни документи: CM/Notes/1419/H46-10

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че тези дела се отнасят до смъртни случаи, малтретиране или липса на навременна медицинска помощ по време на арест, полицейско задържане или в пенитенциарни заведения и липса на ефективно разследване по тях;

По отношение на индивидуалните мерки

2. изразиха съжаление, че по делото *Мюмюн* не е възможно да се предприемат по-нататъшни дисциплинарни или наказателни мерки, свързани с изтезанията на жалбоподателя, и приканиха властите, с оглед на сериозността на установеното нарушение, да посочат какви алтернативни мерки са възможни, за да се изпълни изискването на практиката на Европейския съд за уволнение на служителите на органите на ред, които са осъдени за малтретиране, като например прехвърляне на отговорните полицейски служители на други функции, изключващи работата със задържани лица; изразиха също така съжаление, че въпреки заключението на Върховния касационен съд от март 2021 г., че полицейските служители по делото *Димитров и други* са извършили убийство по непредпазливост, не може да бъде наложена наказателна санкция поради давност; приканиха властите да изяснят дали са възможни дисциплинарни мерки и да представят оценката си за годността на полицейските служители да работят със задържани лица;

3. приканиха властите да информират Комитета незабавно за всички възможни стъпки по отношение на провеждането на досъдебно производство за акта на изтезание по делото *Стойков*; приканиха ги също така да информират Комитета за индивидуалните мерки, предвидени или приети по делата *Полфрийман* и *Рибчева и други*, както и за резултата от искането за възобновяване на делото Янчовичин; отбелязаха, че не са възможни допълнителни индивидуални мерки по делото *Михайлова и Малинова, включително поради* изтекла давност, и приеха финална резолюция CM/ResDH(2021)..;

По отношение на общите мерки

4. приканиха властите да представят оценка на причините за увеличаването на жалбите за малтретиране в пенитенциарните заведения и статистически данни за тези жалби; да представят задълбочен анализ на мерките, предприети до момента за намаляване и премахване на риска от малтретиране по време на арест и полицейско задържане, резултатите от тези мерки и оставащите предизвикателства, свързани с малтретирането от страна на полицията; да въведат национална система за събиране на статистически данни за жалбите, наказателните преследвания, дисциплинарните и наказателни санкции, свързани с малтретиране; да предоставят ясна информация за естеството на дисциплинарните и наказателните санкции, наложени за малтретиране; и да подкрепят по-интензивен мониторинг от страна на омбудсмана и експертни НПО;

5. също така ги приканиха да предоставят информация за резултата от предварителните проверки и досъдебни производства във връзка със съобщените случаи на малтретиране и прекомерна употреба на сила от страна на полицията по време на митингите през 2020 г;

6. призоваха властите бързо да приключат работата си, предвидена в пътната карта от август 2021 г. за изпълнение на решенията на Европейския съд, така че без по-нататъшно забавяне да се предвиди престъплението изтезание, за което да бъдат налагани адекватни, възпиращи наказания, и да се обмисли необходимостта от криминализиране на изтръгването за признание от заподозрян, който все още не е бил привлечен като обвиняем на етапа на досъдебното производство;
7. повториха призива си към властите да гарантират, че лицата, задържани от полицията, имат бърз и ефективен достъп до адвокат, включително до безплатна правна помощ; да гарантират, че записването на нараняванията при задържане от полицията и в пенитенциарните заведения се извършва по подходящ начин; да въведат систематичен видеозапис на разпитите на заподозрени лица; да въведат ясни правила за автоматично уведомяване на прокуратурата за жалби за малтретиране, получени от полицията, и да разгледат възможността за предвиждане на автоматично уведомяване на прокурора за медицинските заключения за признаци на малтретиране на лице, задържано от полицията;
8. отново ги призоваха да възложат предварителните проверки и наказателните разследвания на твърденията за малтретиране на прокурори и следователи, които не са в работни отношения с представителите на органите на реда, чиито действия са били оспорени; решиха разглеждането на въпроса за въвеждането на съдебен контрол върху прокурорските откази за образуване на досъдебно производство да продължи по групата дела *С.З./Колеви*, като същевременно припомниха значението на този контрол за изпълнението на настоящата група;
9. приканиха властите да посочат как са гарантирали или възнамеряват да гарантират, че служителите на органите на реда, които са обвинени в престъпления, свързани с малтретиране, биват временно отстранявани от работа по време на разследването или съдебния процес и биват уволнени, ако бъдат осъдени, в съответствие с установената практика на Европейския съд; насърчаиха властите да гарантират, че полицейските служители, обвинени в малтретиране, могат да бъдат временно отстранени от длъжност не само в случаите, когато съществува риск те да възпрепятстват разследването, но и на основания, свързани със сериозността на обвиненията срещу тях, заедно с гаранции срещу злоупотреба с временното отстраняване от длъжност; и да посочат дали служителите в пенитенциарните заведения могат да бъдат временно отстранени от длъжност, ако са обвинени в малтретиране;
10. приканиха ги да представят своята оценка за това дали са необходими допълнителни мерки, за да се гарантира, че задържаните лица се преглеждат от независими и подходящо обучени лекари, за да се осигури ефективно събиране на доказателства в това отношение; освен това ги приканиха да представят своята оценка за необходимостта от изменение на правилата за класифициране на информацията или на съответните практики, за да се даде възможност, в обосновани случаи, пострадалите или техните роднини да получат навременна и достатъчна информация за резултатите от вътрешните проверки на Министерството на вътрешните работи;
11. насърчиха българските власти да продължат сътрудничеството си със Секретариата и да предоставят информация за мерките, приети в отговор на Междинната резолюция CM/ResDHR/DH(2020)198 и настоящите решения, както и да отговорят на по-подробните въпроси, повдигнати в анализа на Секретариата и в Н/Ехес(2021)24, до 30 септември 2022 г.